

ଦାନିଏଲଙ୍କ ପୁସ୍ତକ - ଏକଶେ ଅଶୀତମାଳା

ରୋମ, ମକାବାୟମାନେ, ଏବଂ ଆଧୁନିକ ସମୟର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀମୂଳକ ସଙ୍ଗମସ୍ଥଳ: ଦାନିଏଲଙ୍କ ଦର୍ଶନଗୁଡ଼ିକରେ ଏକ ଅଧ୍ୟୟନ

Jeff Pippenger
2024-04-10

ଉରିୟା ସ୍ଥିତ ଲେଖିଥିଲେ, "ଖ୍ରୀ.ପୂ. 162ରେ ସନ୍ଧି ମାଧ୍ୟମରେ ରୋମ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଲୋକ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହେଲା।" ଅଧିକାଂଶ ଆଧୁନିକ ଇତିହାସକାରମାନେ ଏହି ତାରିଖକୁ ଖ୍ରୀ.ପୂ. 161 ବୋଲି ଚିହ୍ନିତ କରନ୍ତି, ଏବଂ ସେହି ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସ୍ଥିତ ଦୁଇଥର ଖ୍ରୀ.ପୂ. 161 ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି। ମୋର ଧାରଣା ହେଉଛି, ଖ୍ରୀ.ପୂ. 162 ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଏହି ଉଲ୍ଲେଖଟି ଏକ ମୁଦ୍ରଣପ୍ରମାଦ।

"ପଦ 23 ଓ 24 ଦ୍ୱାରା ଆମେ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ଓ ରୋମୀୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ସନ୍ଧି, ଖ୍ରୀ. ପୂ. 161, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳକୁ ଅର୍ଥାତ୍ ରୋମ ସର୍ବଭୌମ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଅଧିଗତ କରିଥିବା ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଣି ନିଆଯାଇଛି।" Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 273.

ଏଗାର ଓ ବାର ପଦ ୨୧୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବରେ ଘଟିଥିବା ରାଫିଆର ଯୁଦ୍ଧର ବିଜୟ ଏବଂ ତାହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରିଣାମକୁ ଚିହ୍ନିତ କରେ; ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ସେଲ୍ୟୁସିଡ଼ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ଯାହାକୁ ମହାନ ଆକ୍ରିଡ଼କସ୍ III ନେତୃତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ, ଏବଂ ମିଗରର ପ୍ଲୋଲେମାୟ ରାଜ୍ୟ, ଯାହାକୁ ରାଜା ପ୍ଲୋଲେମା IV ଫିଲୋପାଟର ନେତୃତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ, ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିଲା।

ଖ୍ରୀ.ପୂ. 200 ମସିହାରେ, ସତରହ ବର୍ଷ ପରେ ଘଟିଥିବା ପାନିଅମର ଯୁଦ୍ଧ ପୁନର୍ବାର ସେଲ୍ୟୁସିଡ଼ ରାଜ୍ୟ ଓ ପ୍ଲୋଲେମାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିଲା।

ମାକାବାୟ ବିଦ୍ରୋହ ୧୨୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହା ଯିହୁଦୀ ଧାର୍ମିକ ଆଚାର-ବିଧିକୁ ଦମନ କରିବା ଓ ଗ୍ରୀକ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଥୋପିଦେବା ପାଇଁ ସେଲ୍ୟୁସିଡ଼ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ପ୍ରୟାସବିରୁଦ୍ଧରେ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର ବିଦ୍ରୋହ ଥିଲା।

ଯିରୁଶାଲେମରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ମନ୍ଦିରର ପୁନଃସମର୍ପଣ, ଯାହା ହାନୁକ୍କା ସମୟରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ଐତିହାସିକ ଘଟଣାକୁ ଚିହ୍ନିତ କରେ, ଇ. ପୂ. 164 ମସିହାରେ ଘଟିଥିଲା, ଯାହା ବାଇଶତମ ପଦର "ଲିଗ" ଠାରୁ ତିନି ବର୍ଷ ପୂର୍ବର ଘଟଣା। ଏହି ଘଟଣା ସେଲ୍ୟୁସିଡ଼ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସେନାବଳ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାକାବାୟମାନଙ୍କ ସଫଳ ସାମରିକ ଅଭିଯାନ ପରେ ଘଟିଥିଲା; ସେହି ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସେନାକୁ କୁଖ୍ୟାତ ଆଣ୍ଟିଓକସ୍ ଚତୁର୍ଥ ଏପିଫାନେସ୍ ନେତୃତ୍ୱ ଦେଉଥିଲେ, ଯିଏ ମନ୍ଦିରକୁ ଅପବିତ୍ର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯିହୁଦୀ ଧାର୍ମିକ ଆଚରଣଗୁଡ଼ିକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରିଦେଇଥିଲେ। ହାନୁକ୍କା ଦ୍ୱାରା ସ୍ମରଣୀୟ ସେହି ବିଜୟର କିଛି ଦିନ ପରେ ଆଣ୍ଟିଓକସ୍ ଚତୁର୍ଥ ଏପିଫାନେସ୍ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ, ଏବଂ ସେହି ସମୟଠାରୁ ଇତିହାସରେ ସିରିୟ ଶକ୍ତିର ଅବନମନ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଚିହ୍ନିତ କରେ।

ଇ. ପୂ. 200 ମସିହାରେ, (ଯାହା ପାନିଅମ୍ ଯୁଦ୍ଧ ର ସମୟ ମଧ୍ୟ ଥିଲା), ରୋମ ପ୍ର ଅମଥର ପାଇଁ ଦାନିୟେଲ ଅଧିକାର ଏଗାରର ଭବିଷ୍ୟ ଦ୍ୱାଣୀମାନଙ୍କ ଇତିହାସରେ ନିଜକୁ ସମ୍ମିଳିତ କଲା। ସେଠାରେ ସେହି ପ୍ରତୀକ ରହିଛି ଯାହା ଏହି ଦର୍ଶନକୁ ସ୍ଥାପିତ କରେ। ସେହି ଇତିହାସରେ ତାହାର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ ଇୟେବେଲଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପରିଚିହ୍ନିତ କରେ, ଯାହା ପଦ 1ର ଆଡ଼ରୁ ସୂଚା ଚାଣୁଥିବା ଗୋଟିଏ କଳିସିଆର ପ୍ରତୀକ। ଇୟେବେଲ ସମାରିଆରେ ଥିଲେ, ଯେବେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ଆହାବ ଏଲିୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟ ଦ୍ୱାଣୀମାନେ ବଧ ହେଉଥିବାକୁ ଦେଖିଲେ। ହେରୋଦିୟା ହେରୋଦଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନ ଆସରରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ, ସେଠାରେ ତାଙ୍କର କନ୍ୟା। ସାଲୋମୀ ହେରୋଦଙ୍କୁ ମୋହିତ କରିଥିଲା। ଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଇତିହାସରେ, ଚାଇରର ବେଶ୍ୟା। ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ପାପାସୀଙ୍କୁ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ସତ୍ତା ରି ବର୍ଷର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁଲିଯାଇଥାଏ। ପରେ ସେ ପୃଥିବୀର ରାଜାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜର ପ୍ରବଞ୍ଚ ନାମ ଗୀତ ଗାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ। ଇ. ପୂ. 200 ମସିହା ସେହି ସମୟର ପ୍ରତିରୂପ, ଯେତେବେଳେ ସେ ଶେଷ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ଗାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ, ଶୀଘ୍ର ଆସୁଥିବା ରବିବାର ନିୟମର ଠିକ୍ ପୂର୍ବରୁ, ଯାହା ଷୋହଳମ ପଦରେ

ପ୍ର ତିନିଧିତ ହୋଇଛି ।

ଇ.ପୂ. 161 ରୁ ଇ.ପୂ. 158 ମଧ୍ୟରେ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର "ରୁଲ୍" ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଇ.ପୂ. 164 ରେ ହାନୁକ୍ସା ଦ୍ୱାରା ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇଥିବାଭାବେ, ମକ୍କାବାମାନେ ମନ୍ଦିରକୁ ପୁନଃଉତ୍ସର୍ଗ କରିଥିଲେ । ପରେ ତିନି ବର୍ଷ ପରେ, ସିରିୟମାନଙ୍କ ସହ ଚାଲୁଥିବା ସଂଘର୍ଷର ମଧ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ, ମକ୍କାବା ଯିହୁଦୀମାନେ ସହାୟତା ପାଇଁ ରୋମଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଗଠିତ ହୋଇଥିବା ରୋମ ସହିତ ସେହି "ରୁଲ୍" ଦେବଙ୍କର ଶେଷ-ଦିନର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀ-ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀମୂଳକ ପରୀକ୍ଷାରୂପେ ପରିଣତ ହୁଏ ।

ଇତିହାସ 161 BC କୁ ସେହି ସମୟବିନ୍ଦୁ ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରେ, ଯେତେବେଳେ "league" ଘଟିଥିଲା; କିନ୍ତୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକମାନେ ସେହି ଇତିହାସକୁ 158 BC ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରନ୍ତି । ମିଲର ଠିକ୍ ଥିଲେ କି, ନାକି ଆଧୁନିକ ଇତିହାସକାରମାନେ ଠିକ୍? ମିଲର 158 BC ବର୍ଷ ସହିତ ଛଅ ଶେ ଛଅଷଠି ବର୍ଷ (666) ଯୋଗ କରି, 508 ବର୍ଷକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ, ଯେତେବେଳେ "the daily" ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆପଣ ଯେତେ ଖୋଜନ୍ତୁ ନାହିଁ କାହିଁକି, ଯିହୁଦୀମାନେ ଓ ରୋମୀୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ସେହି league ପାଇଁ 158 BC କୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା କୌଣସି ଐତିହାସିକ ପ୍ରମାଣ ମିଳିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ କଠିନ—ଯଦି ପ୍ରକୃତରେ ଅସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

କ୍ଷୋଳିତ ପଦ୍ଧତି ରବିବାର ଆଇନ ଅଟେ, କିନ୍ତୁ ତାହାର ପୂର୍ବରୁ ଦର୍ଶନକୁ ସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ ଖ୍ରୀ. ପୂ. 200 ମସିହାରେ ରୋମ ଇତିହାସରେ ପ୍ରବେଶ କରେ । ମାକ୍କାବାୟ ବିଦ୍ରୋହ ଖ୍ରୀ. ପୂ. 167 ମସିହାରେ ମୋଦିଲନରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ଏବଂ ଶେଷରେ ସେମାନେ ଖ୍ରୀ. ପୂ. 164 ମସିହାରେ ମନ୍ଦିରକୁ ପୁନଃ ଉତ୍ସର୍ଗ କଲେ । ପରେ ଖ୍ରୀ. ପୂ. 161 ମସିହାରୁ ଖ୍ରୀ. ପୂ. 158 ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଯିହୁଦୀମାନେ ରୋମୀୟ ଶକ୍ତି ସହିତ ଏକ ରୁଲ୍ରେ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି । ଖ୍ରୀ. ପୂ. 161 ମସିହାରୁ ଖ୍ରୀ. ପୂ. 158 ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟଖଣ୍ଡଟି "ସନ୍ଧି"କୁ ସ୍ଥାପିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଏକ କାଳାବଧିକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ । ଏହି ରୁଝାକୁଟି "ସନ୍ଧି"କୁ ଇତିହାସକାରମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ସମନ୍ୱୟରେ ଚିହ୍ନିତ କରେ, ଏବଂ ସେହି ଚାର୍ଟ ସହିତ ମଧ୍ୟ, ଯାହା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ହାତ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଯାହାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଇତିହାସକାରମାନେ ଆମକୁ ଜଣାଇଥାନ୍ତି ଯେ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଯୁଦା ଓ ରୋମ ପରି ପ୍ରାଚୀନ ଜାତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଧି ଆଲୋଚନା କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା, ତାହାରେ ଜଡ଼ିତ ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତି, କୃତନୀତିକ ପ୍ରୋଟୋକଲ ଏବଂ ଶକ୍ତି-ସମ୍ପର୍କୀୟ ସମୀକରଣ ଅନୁସାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୁଏଥିଲା । ସାଧାରଣତଃ, ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଆରମ୍ଭ ହୁଏଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ସହିତ ଏକ ସନ୍ଧି କିମ୍ବା ମିଳିତ ରୁଲ୍ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲା । ଯୁଦା ଓ ରୋମର ମାମଲାରେ, ଏକ ଔପଚାରିକ ମିଳିତ ରୁଲ୍ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିବା ପାଇଁ ଯୁଦା ହିଁ ରୋମ ସହ ପ୍ରଥମେ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା ।

ପ୍ରସ୍ତାବଟି ପହଞ୍ଚାଇବା ଏବଂ ଆଲୋଚନାର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚୟ ଭାବେ କୃତନୀତିକ ମାର୍ଗଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାନ୍ତା । ଏହା ପାଇଁ ଅବଶ୍ୟ ଦୃଢ଼ମାନଙ୍କୁ କିମ୍ବା ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ରୋମକୁ ପଠାଇ, ସେଠାର ନେତାମାନଙ୍କ ସହ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ୍ କରାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ଥାନ୍ତା । ଏକବାର ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ ହେଲେ, ଉଭୟ ପକ୍ଷ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ରୁଲ୍ରେ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିଥାନ୍ତେ । ଏହାରେ ବୈଠକମାନଙ୍କର ଏକ ଶ୍ରେଣୀ, କୃତନୀତିକ ସନ୍ଦେଶମାନଙ୍କର ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ, ଏବଂ ଆଲୋଚନାକୁ ସୁବିଧାଜନକ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ଭବତଃ ମଧ୍ୟସ୍ଥମାନଙ୍କ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସମନ୍ୱୟକମାନଙ୍କର ସଂପୃକ୍ତତା ମଧ୍ୟ ଥାଇପାରୁଥାନ୍ତା । ଆଲୋଚନାକାଳୀନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିଥାନ୍ତା ଏବଂ ପ୍ରତିପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିପାରୁଥାନ୍ତା କିମ୍ବା କିଛି ବିଶେଷ ସର୍ତ୍ତରେ ସଂଶୋଧନ ଚାହିଁପାରୁଥାନ୍ତା । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସାବଧାନପୂର୍ବକ ବିଚାରବିମର୍ଶ, ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ, ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ରୁଲ୍ରେ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଲାଭ ଓ ଅଲାଭମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇପାରୁଥାନ୍ତା ।

ଯଦି ଉଭୟ ପକ୍ଷ ରୁଲ୍ରେ ସର୍ତ୍ତ ସମୂହ ବିଷୟରେ ଏକମତରେ ପହଞ୍ଚୁଥାନ୍ତେ, ତେବେ ଉଭୟ ପକ୍ଷ କିମ୍ବା ଯଦି ସମ୍ମତ ହୋଇଥିବା ସର୍ତ୍ତ ଓ ନିୟମାବଳୀକୁ ସ୍ୱୀକୃତି କରି ଔପଚାରିକ ଦଲିଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାନ୍ତା । ତାହାପରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜାତିର ସମ୍ପର୍କିତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସେହି ରୁଲ୍କୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାନ୍ତା । ରୋମର ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ, ପାଇଁ ସେନେଟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାସନକାରୀ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କର ମଞ୍ଜୁରୀ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇପାରୁଥିଲା । ସେହିପରି, ଯିହୁଦୀରେ ମଧ୍ୟ, ଏହି ରୁଲ୍ ପାଇଁ ତାହାର ନେତୃତ୍ୱ କିମ୍ବା ଶାସନ ପରିଷଦର ଅନୁମୋଦନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଏକବାର ଅନୁମୋଦିତ ହେଲାପରେ, ଚୁକ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟ କରି କରାଯାଇଥାନ୍ତୁ । ଏବଂ ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ତାହାର ସର୍ବସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଳନ କରିବାକୁ ଆଶା କରାଯାଇଥାନ୍ତୁ । ଏଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ସହଯୋଗ, ପରସ୍ପର ପ୍ରତିରକ୍ଷା-ସମ୍ପର୍କିତା, ବାଣିଜ୍ୟିକ ସମ୍ପର୍କ, କିମ୍ବା ଚୁକ୍ତିରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃତନୈତିକ ସଂପୃକ୍ତ ତାର ରୂପ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇପାରୁଥିଲା ।

ଇ. ପୂ. ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ, ଯିହୁଦିଆରୁ (ଯାହା ପୂର୍ବ ଭୂମଧ୍ୟସାଗରୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ) ରୋମକୁ (ଯାହା ମଧ୍ୟ ଇଟାଲୀରେ ଅବସ୍ଥିତ) ଯାତ୍ରା କରିବା ଏକ କଠିନ ଏବଂ ବହୁ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ପ୍ରୟାସ ହୋଇଥାନ୍ତା, ବିଶେଷକରି ପ୍ରାଚୀନ ଯାତାୟାତ ପ୍ରଣାଳୀର ସୀମାବଦ୍ଧତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିଲେ । ଯିହୁଦିଆ ଏବଂ ରୋମ ମଧ୍ୟର ଦୂରତା, ଗ୍ରହୀତ ବିଶିଷ୍ଟ ପଥ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ପ୍ରାୟ 1,500 ରୁ 2,000 କିଲୋମିଟର (930 ରୁ 1,240 ମିଲ) ଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ପ୍ରାୟତଃ ଭୂପଥ ଯାତ୍ରାଠାରୁ ଅଧିକ ଦ୍ରୁତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସମୁଦ୍ରଯାତ୍ରା ପ୍ରଚଳିତ ପଦବନ ଅନୁକୂଳତା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲା । ଯିହୁଦିଆର କୌଣସି ବନ୍ଦରରୁ ଇଟାଲୀର କୌଣସି ବନ୍ଦରକୁ (ଯଥା ରୋମର ବନ୍ଦର ଓସ୍ତିଆ) ଜାହାଜଯୋଗେ ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ, ପଦବନ ପରିସ୍ଥିତି, ସମୁଦ୍ରଧାରା, ଏବଂ ବ୍ୟବହୃତ ଜାହାଜର ପ୍ରକାର ପରି କାରକମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, କେତେକ ସପ୍ତାହ ଲାଗିପାରୁଥିଲା ।

ଯୁଦିଆରୁ ରୋମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥଳମାର୍ଗରେ ଯାତ୍ରା ଅଧିକ ଧୀରଗତିଶୀଳ ଏବଂ ଅଧିକ କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଯାତ୍ରୀମାନେ ପର୍ବତ, ଉପତ୍ୟକା ଏବଂ ନଦୀ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଭୂପୃଷ୍ଠ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା, ଏବଂ ଦୁର୍ଜନ ଦଳ ଓ ଶତ୍ରୁଭାବାପନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କ ପରି ବାଧାବିଧାନ ସହ ସାମ୍ନା କରିବାକୁ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ, ପାଦେ ହେଉ କିମ୍ବା ଘୋଡ଼ା-ଟଣା ରଥରେ, ଏହି ଯାତ୍ରାକୁ କେତେକ ମାସ ଲାଗିପାରୁଥିଲା । ସଡ଼କମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା, ନିବାସ ଓ ବିଶ୍ରାମସ୍ଥଳର ଉପଲବ୍ଧତା, ଏବଂ ପଥମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ରାମ ଓ ପୁନଃରସଦ ସଂଗ୍ରହର ଆବଶ୍ୟକତା ପରି କାରକମାନେ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରା ସମୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିଲା ।

ଯେତେବେଳେ ମାକ୍କାବାୟ ଯିହୁଦୀମାନେ ରୋମ ସହିତ ଏକ ଚୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ରୋମକୁ ଦୂତମାନେ ପଠାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ସେହି ଦୂତମାନଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ରୋମୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ଗ୍ରହଣ କଲେ, ସେତେବେଳେ ଆଲୋଚନାରୁ ଏକ ଅବଧି ଘଟିଥାନ୍ତା । ଐତିହାସିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ—କାରଣ ଏହା ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟ ଅଭିଲେଖ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ—ଯେତେବେଳେ ଏକ ସନ୍ଧି ଔପଚାରିକ ଭାବେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଯାଏ, ସେହି ସନ୍ଧିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଯିହୁଦିଆକୁ ପୁନଃ ନେଇଯାଇ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥାନ୍ତା, ଏବଂ ପରେ ସମ୍ଭବତଃ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ତାହାକୁ ପୁନର୍ବାର ରୋମକୁ ଫେରାଇ ନେଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ସେହି ସମୟକାଳରେ ଏକ ମିଳିତ ଚୁକ୍ତି ଗଠନ କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାତ୍ର ଏକ ବର୍ଷରେ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାନ୍ତା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ପ୍ରାୟତଃ ଅସମ୍ଭବ; ତେଣୁ “ଚୁକ୍ତି” 161 BC ଠାରୁ 158 BC ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୂଚାଏ ବୋଲି ଯେ ବୁଝାମଣା, ତାହା ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରେଖାସମୂହ ସହିତ ସମଞ୍ଜସ, ଯେଉଁମାନେ କ୍ଷୋଭଣ ପଦର ରବିବାର-ନିୟମକୁ ନେଇଯାଉଥିବା ଇତିହାସକୁ ଚିହ୍ନିତ କରନ୍ତି ।

ଇତିହାସବିଦ୍ୱାନେ ସର୍ବସମ୍ମତରେ ଯାହାକୁ ମାକ୍କାବାୟ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭିତ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି, ସେହି ଏକ “ସନ୍ଧି” ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ 161 ମସିହାରେ ଯିହୁଦିଆରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ, ଯିହୁଦୀମାନେ ସିରିୟାମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସହାୟତା ଚାହୁଁଥିଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ 167 ମସିହାରେ ନିଜମାନଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହ ଆରମ୍ଭ ହେବାଠାରୁ ସଂଘର୍ଷ କରୁଥିଲେ । ଏହି ବିଦ୍ରୋହକୁ ଉପେରିତ କରିଥିଲା ଯିହୁଦୀ ଯାଜକ ମଉଥୁଆସ ଏବଂ ତାଙ୍କର ପାଞ୍ଚ ପୁଅ—ବିଶେଷକରି ଯୁଦାସ ମାକ୍କାବା—ଙ୍କ ସେହି ପ୍ରୟାସ, ଯାହା ସେଲ୍ୟୁସିସ୍ ଶାସକ ଆଣ୍ଟିଓକସ ଚତୁର୍ଥ ଏପିଫାନେସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରୋପିତ ହେଲେନୀକରଣ ନୀତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ଥିଲା । ଏହି ନୀତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ଧାର୍ମିକ ଆଚାର-ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଦମନ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା ଏବଂ ଗ୍ରୀକ ପ୍ରଥା ଓ ବିଶ୍ୱାସଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ସମ୍ମିଳିତ ଥିଲା ।

ବିଦ୍ରୋହର ପ୍ରେରକ ଘଟଣା ମୋଦେଇନ ଗ୍ରାମରେ ଘଟିଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ମଉଥୁଆସ ଗ୍ରୀକ ଦେବତାଙ୍କ ପାଇଁ ବଳି ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଏକ ଆଦେଶକୁ ମାନିବାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କଲେ । “ମୋଦେଇନ” ଶବ୍ଦ ଚିହିବରୁ ଶବ୍ଦ “ମୋଦିଆ” ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ, ଯାହାର ଅର୍ଥ “ଘୋଷଣା କରିବା” କିମ୍ବା “ପ୍ରତିବାଦ କରିବା” ନିଜ ପ୍ରତିବାଦରେ, ମଉଥୁଆସ ସେହି ଯିହୁଦୀ ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କଲେ, ଯିଏ ବଳି ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା; ଏବଂ ସେ ଓ ତାଙ୍କ ପୁଅମାନେ

ପର୍ବତମାଳାକୁ ପଳାଇଗଲେ, ଯାହାର ଫଳରେ ସେଲୁ୍ୟ ସିଡ଼ ସେନାବଳଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଗୁରିଲ୍ । ଯୁଦ୍ଧ ଅଭିଯାନର ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ମକ୍ସ ବୀୟ ବିଦ୍ରୋହ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା, ଯାହାର ଅବଧୂରେ ମକ୍ସ ବୀୟମାନେ ସେଲୁ୍ୟ ସିଡ଼ମାନେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ର ମିତ୍ର ମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅନେକ ସଂଘର୍ଷରେ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲେ । ସଂଖ୍ୟାରେ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧ ସାମଗ୍ରୀରେ ବହୁତ ଅଧମ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ, ମକ୍ସ ବୀୟମାନେ ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଜୟ ଲାଭ କଲେ ।

ସେଲୁ୍ୟସିଡ଼ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଗ୍ରୀସର ଧର୍ମ ଥୋପିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା, ଏବଂ ଗ୍ରୀକମାନେ ଶେଷ ଦିନର ଗ୍ଲୋବାଲିଷ୍ଟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଧର୍ମ ବର୍ତ୍ତମାନ “ଝୋକ୍-ଇଜମ୍” ରୂପେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି, ଯାହାକି ବ୍ୟାକିଂ ପ୍ରଣାଳୀ, ମୁଖ୍ୟଧାରାର ସମ୍ବନ୍ଧମାଧ୍ୟମ, ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରମାନ, ଏବଂ ଅବୈଧ ପ୍ରବାସୀମାନଙ୍କର ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଜାତୀୟ ପୂଅକତାକୁ ଉଞ୍ଜନ କରି, ଗ୍ଲୋବାଲିଷ୍ଟ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ଉପରେ ଥୋପାଯାଉଛି । ଯେତେବେଳେ ଆଣ୍ଟିଓକସ୍ ଏପିଫାନିସ୍ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଗ୍ରୀକ ଧର୍ମକୁ ବଳପୂର୍ବକ ଥୋପୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ କିଛି ଯିହୁଦୀ ତାଙ୍କର ସେହି ପ୍ରୟାସ ସହିତ ସହଯୋଗ କରୁଥିଲେ । ମାକାବାମାନେ ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରନ୍ତି, ଯେମାନେ ଗ୍ରୀସର ଧର୍ମକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରୁଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ଯିହୁଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ, ଯେମାନେ ଗ୍ରୀକ ଧର୍ମକୁ ବଳବତ୍ତ୍ୱ କରି ଲାଗୁ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିଲେ ।

ଷୋଳହତମ ପଦଟି ହେଉଛି ଶୀଘ୍ର ଆସୁଥିବା ରବିବାର ଆଇନ, ଏବଂ ଅଜଗର, ପଶୁ ଓ ମିଥ୍ୟା ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱଳାଙ୍କ ତ୍ରିମୁଖୀ ସଂଘ । ସେହି ଇତିହାସଟି ତେରରୁ ପନ୍ଦର ପଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବଗାମୀ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଠାରେ ଚାଳିଶତମ ପଦର ତିନୋଟି ଯୁଦ୍ଧ ଦଶମ ପଦ (1989), ଏକାଦଶ ଓ ଦ୍ୱାଦଶ ପଦ (ୟୁକ୍ରେନୀୟ ଯୁଦ୍ଧ), ଏବଂ ପାନିୟମର ଯୁଦ୍ଧରୁ ଘଟେ । ପାନିୟମର ଯୁଦ୍ଧ ଏମିତି ଏକ ଯୁଦ୍ଧକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ, ଯେଉଁଥିରେ ଦୁଇ-ଶିଳିଆ ପୂର୍ବର ପଶୁ ବିଶ୍ୱବାଦୀମାନଙ୍କର ଧାର୍ମିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ଦାର୍ଶନିକତା ଉପରେ ବିଜୟୀ ହୁଏ ।

ସେହି ଯୁଦ୍ଧରେ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଅକ୍ରିମ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କୁ ପଦ ୧୧ ଓ ୧୨ରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ପୁଚ୍ଚିନଙ୍କ ବିଜୟ ଏବଂ ତାହାପରେ ଘଟିଥିବା ପତନର ପରିଣାମ ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ରୁଷିଆର ପତନରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ପରିଣାମଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ସେ ନେଟୋ କିମ୍ବା ଜାତିସଂଘ ସହ ଏକ ମୈତ୍ରୀ-ଜୋଟ ଗଠନ କରିବେ, ଏବଂ ସେହି ମୈତ୍ରୀ-ଜୋଟର ଇତିହାସ ମଧ୍ୟରେ ସେ ପାନିୟମର ଯୁଦ୍ଧରେ ଜାତିସଂଘକୁ ନିୟୋଜିତ କରିବେ । ପଦ ୪୦ର ତୃତୀୟ ଯୁଦ୍ଧଟି, ପଦ ୪୦ର ପ୍ରଥମ ଯୁଦ୍ଧ ପରି ହେବ । ଯେପରି ସୋଭିଏତ ସଂଘ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମରିକ ଶକ୍ତିର ଚାପରେ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିଲା, ସେପରି ଜାତିସଂଘର ବିଶ୍ୱବାଦୀମାନେ “ପେରେସ୍ତୋଇକା”କୁ ପୁନରାବୃତ୍ତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ—ଯାହା ସୋଭିଏତ ସଂଘକୁ ସଂସ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ଗୋର୍ବାଚେଭଙ୍କ ପ୍ରୟାସର ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ଥିଲା, ଯଦ୍ୟପି ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଗୁଡ଼ିକ ସୋଭିଏତ ପ୍ରଣାଳୀର ବିଘଟନ ଏବଂ ସୋଭିଏତ ସଂଘର ଅବଶେଷରେ ବିଲୟ ହେବାକୁ ସହାୟ କରିଥିଲା ।

ତୃତୀୟ ଯୁଦ୍ଧଟି ପ୍ରଥମ ଯୁଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଚିତ୍ରିତ ହୋଇଛି, ଏବଂ ଅର୍ଥନୀତିକ ଏବଂ ସାମରିକ ଚାପ ମାଧ୍ୟମରେ, ରିଗାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କୃତ ଗ୍ରୀକ ଜାତିସଂଘକୁ “ପେରେସ୍ତୋଇକା” ଭିତରକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବେ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ପୁନର୍ଗଠନ କିମ୍ବା ସଂସ୍କାର । ଏହି ପୁନର୍ଗଠନ ଜାତିସଂଘ ଯେହି ଦଶ ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରଣାଳୀ, ତାହାର ଶିରୋପରେ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ସ୍ଥାପିତ କରିବ । ତାହା ପରେ ସେହି ଯୁଦ୍ଧରେ ପାପସଭା ଇତିହାସରେ ନିଜକୁ ପ୍ରବେଶ କରାଇବ, ଏବଂ ଦାବି କରିବ ଯେ, ଗ୍ରୀକ ସେତେବେଳେ ଯେ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଜୟ କରୁଛନ୍ତି, ସେହି ପ୍ରଣାଳୀର ସେ ରକ୍ଷକ ।

ସେହି ଏକେ ଇତିହାସରେ ଗ୍ରୀକ ଏକ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଗୃହଯୁଦ୍ଧର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ, ଯାହାକୁ ସେ ଅବଶ୍ୟ ସମ୍ବୋଧନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ, ଯେପରି ଆକ୍ରାହାମ ଲିଙ୍କନ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ଭିତରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ପ୍ରତିବିରୋଧୀ ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ଶିବର ମଧ୍ୟରେ ହେବ । ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ, ଯେମାନେ woke-ism ର ଧର୍ମ ଓ ଦର୍ଶନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି, ଯେମାନେ ଉଦ୍ଧୃତ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ପ୍ରଗତିଶୀଳ ବିଶ୍ୱବାଦୀ । ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀ (MAGA-ism) ନିଜେମାନଙ୍କୁ ସତ୍ୟ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରେ, ଯଦ୍ୟପି ସେମାନେ 1844 ମସିହାରେ ସେହି ଅଧିକାର ହାରାଇଥିଲେ ।

ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଗୋଷ୍ଠୀକୁ MAGA-ବାଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରାଯାଏ, ଏବଂ ଏହା ସତ୍ୟ ପ୍ରେମାତ୍ମକ ଶକ୍ତି ଓ ସଂବିଧାନ ସମର୍ଥନ କରୁଛି ବୋଲି ଥିବା ଭୁଲ୍ ଡାକ୍ତରୀ ଉପରେ ଆଧାରିତ। ଖୋକ୍-ବାଦର ଦାବି ହେଉଛି ମାତ୍ର ପୃଥିବୀର ଧର୍ମ, ନ୍ୟୁ ଏଜ୍, ଏବଂ ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ସଂବିଧାନକୁ ସମାଜର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ନିୟମାବଳୀର ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପିତୃଗଣଙ୍କ ପୁରାତନ ଧାରଣାମାନଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ନୁହେଁ।

ମିଥୋଲୋଜି (ଗ୍ରୀକ) ଯୁଦ୍ଧରାଷ୍ଟ୍ରର ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ଲୋବାଲିଷ୍ଟ-ପ୍ରଗ୍ରୋସିଭ୍ ଡେମୋକ୍ରାଟମାନଙ୍କର ପ୍ରୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ସମାପ୍ତ କରିଦେବେ, ଯାହା 167 BC ରେ ମୋଦେଇନ୍ସରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ରୋହ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ହୋଇଛି। ପରେ ଗ୍ରୀକ 164 BC ର ଇତିହାସକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତ କରିବେ, ଯେତେବେଳେ ମାକ୍ସିମାଲିସ୍ଟ ମନ୍ଦିରକୁ ପୁନଃ ଉତ୍ଥାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ହାନୁକ୍ସା ପାଳନ ଦ୍ୱାରା ସ୍ମରଣ ହୁଏ। ତାହାପରେ 161 BC ରୁ 158 BC ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଅବଧୂରେ, ଗ୍ରୀକ ପାପାସାର ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଅଧିକ ପ୍ରୟାସ ଆରମ୍ଭ କରିବେ, ଯାହା ଏକ ଏପରି ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ଧାର୍ମିକ ଶକ୍ତି ଓ ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅବୈଧ ସମ୍ପର୍କ ଚିହ୍ନିତ ହୁଏ। 158 BC ରେ ସଂଘକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ, ଯେତେବେଳେ ପଦ ଷୋଳର ଶୀଘ୍ର ଆସୁଥିବା ରବିବାର ଆଇନ ବଳବତ୍ତ କରାଯିବ।

ଦାନିୟେଲ ଏଗାରୋତମ ଅଧ୍ୟାୟ ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନଟ କରେ ଯେ ରୋମ କିପରି ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗ୍ରହଣ କରେ, ଏବଂ ପରେ ଦାନିୟେଲ ସେହି ଇତିହାସକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧ କରି ତାହାକୁ ବିସ୍ତାର କରେ ଏକ ଏମିତି ଧାରା ଦ୍ୱାରା, ଯାହା ସେହି ଏକେ ଇତିହାସରେ ରୋମ ଦେବଙ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରେ ତାହା ଚିହ୍ନଟ କରେ। ଷୋହଲମ ପଦରୁ ଉତ୍ପତ୍ତି ପଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପୌରାଣିକ ରୋମ ବିଶ୍ୱର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଯେ ତିନୋଟି ବାଧା ଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇଛି। ଷୋହଲମ ପଦରେ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ୬୫ ମସିହାରେ ସିରିଆ ପୌରାଣିକ ରୋମ ଦ୍ୱାରା ଜିତାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ପରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ୬୩ ମସିହାରେ ପର୍ସିୟା ଦ୍ୱାରା ଯିହୁଦିଆ ଜିତାଯାଇଥିଲା। ଷୋହଲମ ପଦ ଚିହ୍ନଟ କରେ ଯେତେବେଳେ ରୋମ ମହିମାମୟ ଦେଶରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ଥିଲା, ଏବଂ ଏହା କରିବା ସମୟରେ ସେହି ଅଧ୍ୟାୟର ଏକଚାଳିଶମ ପଦର ରବିବାର ନିୟମର ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ପୂର୍ବକ୍ଷାୟା ଦେଖାଯାଏ।

ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ, ବିଜୟର ଇତିହାସ ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ୬୩ [୧୮-୬୩ ସହିତ ସମାନାନ୍ତର] ବର୍ଷରେ ଘଟିଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଯିରୁଶାଲେମର ଭିତରେ ଏକ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଚାଲିଥିଲା। ଉରିଆ ସ୍ଥପ କହିଥିଲେ, "ପୋଷ୍ଟର ରାଜା ମିଥ୍ରୋଟିସଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ଅଭିଯାନରୁ ପର୍ସିୟା ଫେରିଆସିବାବେଳେ, ଯିହୁଦିଆର ମୁକୁଟ ପାଇଁ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରତିଯୋଗୀ, ହାୟକାନସ ଏବଂ ଆରିଷ୍ଟୋବୁଲସ, ସଂଘର୍ଷରତ ଥିଲେ।"

"ହାୟକାନସ" ଏବଂ "ଆରିଷ୍ଟୋବୁଲସ" ନାମଦ୍ୱୟ ଉଭୟେ ଗ୍ରୀକ ମୂଳର ଏବଂ ବିଶେଷକରି ହେଲେନିଷ୍ଟିକ ଯୁଗ ଓ ହାସ୍ମୋନିୟ ବଂଶର ସମୟରେ ଯିହୁଦୀ ଇତିହାସର ପରିପ୍ରେକ୍ଷ୍ୟରେ ଐତିହାସିକ ଗୁରୁତ୍ୱର ସ୍ୱାମୀ। "ହାୟକାନସ" ଗ୍ରୀକ ଶବ୍ଦ "ହୁକାନୋସ" ଠାରୁ ଉଦ୍ଭବିତ, ଯାହା ସମ୍ଭବତଃ ପର୍ସିଆ ଭାଷାର "ହୁକାନ" ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଛି, ଯାହାର ଅର୍ଥ "ବଘ"। ହାୟକାନସ ନାମଟି ଅନେକ ହାସ୍ମୋନିୟ ଶାସକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବହନ କରାଯାଇଥିଲା। "ଆରିଷ୍ଟୋବୁଲସ"ର ଅର୍ଥ "ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପରାମର୍ଶଦାତା" କିମ୍ବା "ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପଦେଷ୍ଟା"। ଆରିଷ୍ଟୋବୁଲସ ମଧ୍ୟ ଏମିତି ଏକ ନାମ ଥିଲା, ଯାହାକୁ ଅନେକ ହାସ୍ମୋନିୟ ଶାସକ ବହନ କରିଥିଲେ। "ହାୟକାନସ" ଏବଂ "ଆରିଷ୍ଟୋବୁଲସ" ଉଭୟେ ହାସ୍ମୋନିୟ ଯୁଗରେ ଯିହୁଦୀ ଇତିହାସର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସହ ଜଡ଼ିତ ନାମ। ସେମାନେ ଏମିତି ଶାସକ ଥିଲେ, ଯେମାନେ ଯୁଦ୍ଧରେ ହାସ୍ମୋନିୟ ରାଜ୍ୟର ଶାସନ ଓ ବିସ୍ତାରରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ପାଳନ କରିଥିଲେ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ସମୟରେ ହାସ୍ମୋନିୟ ରାଜ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀମୂଳକ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଓ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଥିଲେ ଫାରିଶୀମାନେ।

ପୋର୍ସିୟା ଯେତେବେଳେ ଯିରୁଶାଲେମକୁ ବିଜୟ କଲେ, ସେତେବେଳେ ଦୁଇଟି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଉଭୟେ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତର ଖ୍ରୀ. ପୂ. 167 ମସିହାରେ ମୋଦେଇନ୍ସଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ବିଦ୍ରୋହର ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଛକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ। ପୋର୍ସିୟା ବିଦ୍ରୋହରେ ଆକୃଷ୍ଟ ହେବା ପରେ, ସେ ଯିରୁଶାଲେମକୁ ଦଖଲ କରିବାକୁ ସଙ୍କଳ୍ପ କଲେ, ଏବଂ ଆରିଷ୍ଟୋବୁଲସଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାକୁ ସଙ୍କଳ୍ପ କଲା, କିନ୍ତୁ ହାୟକାନସଙ୍କ ଦଳ ପୋର୍ସିୟାଙ୍କ ପାଇଁ ଦ୍ୱାରଗୁଡ଼ିକ ଖୋଲିଦେବାକୁ ସଙ୍କଳ୍ପ କଲା। ତାହାପରେ ପୋର୍ସିୟା ଯିରୁଶାଲେମ ଉପରେ ତାଙ୍କର ଆକ୍ରମଣ ଆରମ୍ଭ କଲେ, ଏବଂ ତିନି ମାସ ପରେ ଯିରୁଶାଲେମ ସଦାକାଳ ପାଇଁ ରୋମର ଅଧିକାରକ୍ଷେତ୍ର ଅଧୀନରେ ଆସିଗଲା।

ଉତ୍ତରୀୟ ପଦରେ ତୃତୀୟ ଏବଂ ଶେଷ ବାଧା ମିଶର ରୋମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଳିତ ହେଲା। ପରେ, ବିଶତମ ପଦରେ ଖ୍ରୀ 1ଷ୍ଟ ଲଙ୍କ ଜନମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଏ, ଯେପରିକି ଦାନିଏଲ ସେହି ଇତିହାସରେ ରୋମ କିପରି ଲକ୍ଷ ରଙ୍କ ଜନମାନଙ୍କ ସହ ବ୍ୟବହାର କରିବ, ତାହା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି। ଏକୋଇଶ ଏବଂ ବାଇଶତମ ପଦରେ ଖ୍ରୀ 1ଷ୍ଟ ଲଙ୍କ କରୁଣରୋହିତ କରାଯାଏ। ତେଜଶତମ ପଦରେ ଖ୍ରୀ 1. ପୂ. 161 ରୁ ଖ୍ରୀ 1. ପୂ. 158 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ସେହି ମିଳିତ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଏ, ଏବଂ ଏହା ସେହି ପଦଗୁଡ଼ିକ ପରେ ସତ୍ୟରେ ଆସେ, ଯେଉଁଥିରେ କରୁଣର ବିବରଣୀ ଅଛି, ଯେଉଁଠାରେ ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ଯିହୁଦୀମାନେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କର “କେହି ରାଜା ନାହିଁ, କେବଳ କୈସର।” ମାକାବାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର ସେହି ବଂଶରେଖା, ଯେଉଁମାନେ ଗ୍ରୀ 1କ ଧାର୍ମିକ ଦର୍ଶନର ଅନୁପ୍ରାଣ ଦେଶକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିଥିଲେ, ଏବଂ ଏହା କରିବାରେ ରୋମ ସହ ଏକ ଅପବିତ୍ର ସମ୍ପର୍କ ଗଠନ କରିଥିଲେ, କରୁଣର ଇତିହାସକୁ ଚିହ୍ନିତ କରୁଥିବା ସେହି ପଦ ପରେ ଅନୁସରଣ କରେ, ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନଙ୍କର ସେହି ଅପବିତ୍ର ସମ୍ପର୍କର ଫଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା।

ସତର ବର୍ଷର ବନ୍ଦୀବାସ ପରେ ନିର୍ମୂଳକ ମନ୍ଦିରକୁ ଶେଖୁନା କେବେ ଫେରିଆସିଲା ନାହିଁ। ମଲାଖୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଶେଷ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଶୀମୂଳକ ସାକ୍ଷ୍ୟ କ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ପଞ୍ଚମ ଶତାବ୍ଦୀର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ମାକାବାମାନେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଯୁଦ୍ଧୀମାନେ ପ୍ରଭାବ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉପଦ୍ରବିତ ପୂର୍ବରୁ ଶତାବ୍ଦୀଧରି ନ ଲକ୍ଷ ରଙ୍କ କୌଣସି ଦୃଶ୍ୟମାନ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଥିଲା, ନ କୌଣସି ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଶୀମୂଳକ ସାକ୍ଷ୍ୟ। ତାଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହର ଆରମ୍ଭରେ, ସେମାନେ ସେହି ବିଦ୍ରୋହକୁ ହିଁ ସଫଳ କରିଥିଲେ, ଯାହା ପ୍ଲୋଲେମି ଓ ରାଜା ଉଲ୍ଲୟା ଉଭୟେ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ଏହି ଉଭୟ ରାଜା ଯାଜକର ଭୂମିକା ପୂରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ମନ୍ଦିରରେ ନିବେଦନ ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ।

ଜୋନାଥନ ଆପ୍ଟସ୍ (ଯିହୁଦୀଙ୍କୁ ଜୋନାଥନ ମାକାବିଉସ୍ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଜଣାଯାଏ) ମଉଥୁଆସଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଥିଲେ, ଯିଏ ମାକାବିୟ ବିଦ୍ରୋହର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ; ଏବଂ ସେ ସେଲ୍ୟୁସିଡ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିରୋଧରେ ଯିହୁଦୀ ବିଦ୍ରୋହକୁ ନେତୃତ୍ୱ ଦେବାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ପାଳନ କରିଥିଲେ। ଯୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଯୁଦାସ୍ ମାକାବାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଜୋନାଥନ ମାକାବିୟ ସେନାବଳର ନେତୃତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କଲେ। ସାମରିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ନେତୃତ୍ୱ ସହିତ ସହିତ, ଜୋନାଥନ ମହାୟାଜକର ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କଲେ, ଯିହୁଦୀ ଜନମାନଙ୍କର ଆତ୍ମିକ ନେତା ଭାବରେ ସେବା କରିଥିଲେ। ନେତା ଓ ମହାୟାଜକ—ଉଭୟ ଭୂମିକାରେ ଜୋନାଥନଙ୍କ ଏହି ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନ ଯିହୁଦୀ ଇତିହାସରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶର ସୂଚକ ହେଲା, କାରଣ ଏହା ହାସ୍ମୋନୀୟ ବଂଶର ଭିତରେ ରାଜନୈତିକ ଓ ଧାର୍ମିକ—ଉଭୟ ଅଧିକାରକୁ ସଂକେନ୍ଦ୍ରିତ କରିଦେଲା। ତାଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱ ଯିହୁଦୀ ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାରେ ଏବଂ ଯୁଦିଆରେ ହାସ୍ମୋନୀୟ ଶାସନ ସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେଲା।

ରାଫିଆର ବିଜୟ ପରେ ପ୍ଲୋଲେମି ଯେ ପାପ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିଥିଲେ, ସେହି ପାପଟି ମାକାବାମାନଙ୍କ ବିଦ୍ରୋହର ଆରମ୍ଭରେ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ସଂପାଦିତ ହୋଇଥିଲା। ଏହା ସେହି ଏକେ ପାପ ଥିଲା, ଯାହାକୁ ଉଲ୍ଲୟା ରାଜାଙ୍କ ସମୟରେ ଯାଜକମାନେ ପ୍ରତିରୋଧ କରିଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ମନ୍ଦିର-ସେବାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ମାକାବାମାନଙ୍କ ଘୋଷିତ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବାସ୍ତବରେ କଲିସିଆ ଓ ରାଜ୍ୟର ସଂଯୋଗର ଏକ ଭ୍ରାନ୍ତ ଓ ବିଦ୍ରୋହୀ ପ୍ରକାଶ ଥିଲା, ଏବଂ ଏହି ଅର୍ଥରେ, ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଇଡେନଙ୍କ ଗ୍ଲୋବାଲିଷ୍ଟ୍ ଷୋକ୍-ବାଦର ଅନୁପ୍ରାଣବିରୋଧରେ ଗ୍ରୀକ୍ ସମର୍ଥନରେ ସମବେତ ହେଉଥିବା ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟବାଦର ବିଦ୍ରୋହକୁ ପ୍ରତିରୂପିତ କରେ।

ବାଇବେଲ୍ ଶିକ୍ଷା ଦେଉଛି ଯେ, ତୁମେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଫଳଦ୍ୱାରା ଜାଣିବ; ଏବଂ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ସମୟରେ ଥିବା ଫରିଶୀମାନେ ମଉଥୁୟାସ୍ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ହସ୍ମୋନୀୟ ବଂଶର ଶେଷ ଅବଶିଷ୍ଟ ଥିଲେ। ମଉଥୁୟାସ୍, ଏବଂ ସେ ଯେ ବିଦ୍ରୋହର ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ଫରିଶୀବାଦର ଫଳ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲା; ଯେପରି “Make America Great Again” ବୋଲିଥିବା ଧାରଣାକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ଧର୍ମତ୍ୟାଗୀ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଫଳ ଉତ୍ପନ୍ନ କରୁଛନ୍ତି। ଆମେରିକା ମହାନ ଥିଲା ସେତେବେଳେ, ଯେତେବେଳେ ସଂବିଧାନକୁ ଏପରି ଭାବେ ବୁଝାଯାଉଥିଲା ଯେ, ସେହିଟି କଲିସିଆ ଓ ରାଜ୍ୟକୁ ପରସ୍ପରରୁ ପୃଥକ ରଖେ; କିନ୍ତୁ ହାନୁକା ପର୍ବ ଦ୍ୱାରା ସ୍ମରଣ କରାଯାଉଥିବା ବିଜୟଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ଏହି କୁଟଗାଳିତ ଅଭୂତ କାର୍ଯ୍ୟର ସମୟରେ, ରବିବାରୀୟ ବିଧାନ ପାଇଁ ଆନ୍ଦୋଳନ ଖୋଲାଭାବେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ।

ଆମେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଲେଖାରେ ଏହି ଅଧ୍ୟୟନକୁ ଜାରି ରଖୁ।

“ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୃତୀୟ ଦୂତଙ୍କ ବାଉଁର ସତ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟତଃ କେବଳ ଭୟସୂଚକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ କରାଯାଇଛି। ଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଧାର୍ମିକ ଅସହିଷ୍ଣୁତା ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଲାଭ କରିବ, ଏବଂ ମଣ୍ଡଳୀ ଓ ରାଜ୍ୟ ଏକତ୍ର ହୋଇ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଆଜ୍ଞା ଗୁଡ଼ିକ ପାଳନ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେବେ—ଏହିପରି ସେମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟ ବାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ନିରାଧାର ଓ ଅସଙ୍ଗତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି। ଏହା ମଧ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଘୋଷିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଏହି ଦେଶ କେବେମଧ୍ୟ ତାହାର ବାଉଁର ମାନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ରୂପରୁ ଭିନ୍ନ କିଛି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ—ଅର୍ଥାତ୍ ଧାର୍ମିକ ସ୍ୱାଧୀନତାର ସୁରକ୍ଷା କାଳିକ୍ରମ ରବିବାର-ପାଳନକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହେଉଥିବାବେଳେ, ଯେଉଁ ଘଟଣାକୁ ଦୀର୍ଘକାଳ ଧରି ସନ୍ଦେହ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଅବିଶ୍ଵାସ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ଘଟଣା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହେଉଥିବା ଦେଖାଯାଇଛି, ଏବଂ ତୃତୀୟ ବାଉଁର ଏପରି ଏକ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବ, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ତାହା କରିପାରିନଥାନ୍ତ ।”

“ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଢ଼ୀରେ ଇଶ୍ଵର ଜଗତରେ ଓ କଳିସିଆରେ ପାପକୁ ତିରସ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ନିଜ ଦାସମାନଙ୍କୁ ପଠାଇଛନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମୃଦୁ କଥା କୁହାଯାଉ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ଏବଂ ଶୁଦ୍ଧ, ଅଲଙ୍କାରହୀନ ସତ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରାହ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ। ଅନେକ ସଂସ୍କାରକ ନିଜମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବାବେଳେ କଳିସିଆ ଓ ଜାତିର ପାପମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିବେକପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ ନିଷ୍ଠା କରୁଥିଲେ। ସେମାନେ ଆଶା କରୁଥିଲେ ଯେ, ଶୁଦ୍ଧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟ ଜୀବନର ଉଦାହରଣ ଦ୍ୱାରା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପୁଣି ବାଇବେଲର ଶିକ୍ଷାମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବେ। କିନ୍ତୁ ଯେପରି ଏଲିୟାଙ୍କ ଉପରେ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଆତ୍ମା ଅବତରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଦୁଷ୍ଟ ରାଜା ଓ ଧର୍ମଭ୍ରଷ୍ଟ ଜନସମୂହର ପାପକୁ ତିରସ୍କାର କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ କରିଥିଲେ, ସେହିପରି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଆତ୍ମା ଆସିଲେ; ବାଇବେଲର ସରଳ ଉଚ୍ଚମାନଙ୍କୁ—ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଅନିଚ୍ଛୁକ ଥିଲେ—ପ୍ରଚାର କରିବାରୁ ସେମାନେ ବିରତ ରହିପାରିଲେ ନାହିଁ। ସତ୍ୟକୁ ଓ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆସୁଥିବା ବିପଦକୁ ସେମାନେ ଉତ୍ସାହପୂର୍ବକ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ। ପ୍ରଭୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଯେ କଥା ଦେଇଥିଲେ, ପରିଣାମର ଭୟ ବିନା ସେମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ, ଏବଂ ଲୋକମାନେ ସେହି ସତ୍ୟବାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ।”

“ଏପରିଭାବେ ତୃତୀୟ ଦୂତଙ୍କର ସନ୍ଦେଶ ଘୋଷିତ ହେବ। ଯେତେବେଳେ ଏହା ସର୍ବାଧିକ ଶକ୍ତି ସହିତ ଦିଆଯିବାର ସମୟ ଆସିବ, ପ୍ରଭୁ ନିଜ ଉପକରଣମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ, ଏବଂ ସେମାନେ ନିଜମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସେବାରେ ସମର୍ପିତ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ମନକୁ ପରିଚାଳନା କରିବେ। କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାମାନେ ସାହିତ୍ୟିକ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଠାରୁ ବହୁତ ଅଧିକ ତାଙ୍କର ଆତ୍ମାଙ୍କର ଅଭିଷେକ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗ୍ୟ କରାଯିବେ। ବିଶ୍ୱାସ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଲୋକମାନେ ପବିତ୍ର ଉତ୍ସାହରେ ବାହାରିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ, ଏବଂ ପରମେଶ୍ଵର ଯେ କଥାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥାନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଘୋଷଣା କରିବେ। ବାବିଲୋନର ପାପମାନେ ଉନ୍ମାଦିତ କରାଯିବ। ନାଗରିକ ଅଧିକାର ଦ୍ୱାରା ମଣ୍ଡଳୀର ଆଚାର-ପାଳନକୁ ବଳପୂର୍ବକ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର ଭୟଙ୍କର ପରିଣାମ, ଆତ୍ମାବାଦର ଅନୁପ୍ରବେଶ, ପୋପାୟ ଶକ୍ତିର ଗୁପ୍ତ କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନିତ ଅଗ୍ରଗତି—ଏସବୁ ଉନ୍ମୋଚିତ ହେବ। ଏହି ଗମ୍ଭୀର ସତ୍ୟବାଣୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲୋକମାନେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ ହେବେ। ହଜାର ପରେ ହଜାର ଲୋକ ଶୁଣିବେ, ଯେମାନେ ଏପରି କଥା କେବେ ଶୁଣିନଥିଲେ। ସେମାନେ ବିସ୍ମୟରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଶୁଣିବେ ଯେ ବାବିଲୋନ ହେଉଛି ସେହି ମଣ୍ଡଳୀ, ଯାହା ତାହାର ଭ୍ରାନ୍ତି ଓ ପାପମାନଙ୍କ ହେତୁ, ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଗରୁ ତାହାଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ସତ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିବାରୁ, ପତିତ ହୋଇଛି। ଲୋକମାନେ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ସୁକ ପ୍ରଶ୍ନ ସହିତ ନିଜମାନଙ୍କର ପୂର୍ବତନ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଆନ୍ତି—ଏହି କଥାମାନେ କି ସତ୍ୟ?—ସେତେବେଳେ ସେବକମାନେ କଳ୍ପିତ କଥା ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି, ମନୋହର କଥାମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱାଣୀ କରନ୍ତି, ଯେଣୁ ସେମାନଙ୍କର ଭୟକୁ ଶାନ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ଜାଗ୍ରତ ବିବେକକୁ ନିର୍ବାକ କରିଦେବେ। କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ଅନେକେ କେବଳ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ଅଧିକାରରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱଷ୍ଟ ‘ପ୍ରଭୁ ଏହିପରି କହନ୍ତି’ ଦାବି କରନ୍ତି, ସେହିପରି ଜନପ୍ରିୟ ସେବକସମାଜ, ପୁରାତନ ଫାରିଶୀମାନଙ୍କ ପରି, ନିଜମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯିବାରୁ କ୍ରୋଧରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ, ଏହି ସନ୍ଦେଶକୁ ଶିଖତାନଙ୍କର ବୋଲି ନିନ୍ଦା କରିବେ ଏବଂ ପାପପ୍ରେମୀ ଜନସମୂହକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରିବେ, ଯେଣୁ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଘୋଷଣା କରୁଥିବାମାନଙ୍କୁ ଗାଳି ଦିଅନ୍ତୁ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା କରନ୍ତୁ।”

“ଯେପରି ବିବାଦ ନୂତନ କ୍ଷେତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ବିସ୍ତାରିତ ହୁଏ ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କର ମନ ଇଶ୍ଵରଙ୍କ ଦଳିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦିଗକୁ ଆହୁରି ନିତ ହୁଏ, ସେପରି ଶୈତାନ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଉଠେ। ସେହି ସନ୍ଦେଶ ସହ ଯେ ଶକ୍ତି ସାଥୀ ହୋଇଥାଏ, ତାହା

କେବଳ ତାହାର ବିରୋଧୀମାନଙ୍କୁ ଉନ୍ନତ କରିଦେବ। ପାତ୍ର ମାନେ ପ୍ରାୟ ଅତିମାନବୀୟ ପ୍ରୟାସ କରିବେ, ଯେଣୁ ଆଲୋକକୁ ଅଟକାଇ ରଖିପାରିବେ, ନହେଲେ ସେହି ଆଲୋକ ତାଙ୍କର ଦଳମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ। ତାଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଶରେ ଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପାୟରେ ସେମାନେ ଏହି ଜୀବନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନାକୁ ଦମନ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରିବେ। ମଣ୍ଡଳୀ ନାଗରିକ ଶକ୍ତିର ସୁଦୃଢ଼ ବାହୁକୁ ଆଶ୍ରୟ କରେ, ଏବଂ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ପାପୀୟମାନେ ଓ ପ୍ରେମିଷ୍ଟ ମାନେ ଏକତ୍ର ହୁଅନ୍ତି। ରବିବାର-ପାଳନକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିବା ପାଇଁ ଯେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଅଧିକ ସାହସୀ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଉଠେ, ସେପରି ଆଜି ପାଳନମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯିବ। ସେମାନଙ୍କୁ ଜରିମାନା ଓ କାରାବାସର ଧମକ ଦିଆଯିବ, ଏବଂ କେତେକଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସୀ ଧର୍ମ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଲୋଭନରୂପେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦବୀ, ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁରସ୍କାର ଏବଂ ସୁବିଧା ଦିଆଯିବ। କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଟଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି: 'ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ବାକ୍ୟରୁ ଆମର ଭୁଲକୁ ଆମକୁ ଦେଖାନ୍ତୁ'—ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲୁପ୍ତ ଯେପରି ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ସେହି ଆବେଦନ। ଯେମାନେ ଅବାଲତମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର କରାଯାଆନ୍ତି, ସେମାନେ ସତ୍ୟର ଦୃଢ଼ ସମର୍ଥନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଶୁଣୁଥିବା କେତେକ ଲୋକ ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ସମସ୍ତ ଆଜ୍ଞା ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ନିଜ ଅବସ୍ଥାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପ୍ରେରିତ ହୁଅନ୍ତି। ଏହିପରି ଭାବେ ହଜାରହଜାର ଲୋକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆଲୋକ ଆଶାଯିବ, ଯେମାନେ ଅନ୍ୟ ଥାଏ ଏହି ସତ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ କିଛି ମଧ୍ୟ ଜାଣିନଥାନ୍ତେ।" *The Great Controversy*, 605, 606.